

Wszystcy kade
Komisje Ekologii
Komisje Skarg i Petycji
Mirosław Kręciała
11.04.19

URZĄD MIEJSKI W ZABRZU
Kancelaria Górnika (5)
wpłynęło dnia 10-04-2019
Nr 1-47083-2019

Zabrze, 5 kwietnia 2019
Urząd Miejski w Zabrzu

004662619

URZĄD
BIURO RĄDY MIASTA
SEKRETARIAT
wpłynęło dnia 11-04-2019
L. Dz. ...
Przydzielono ...

Rada Miasta Zabrze
ul. Powstańców Śląskich 5-7
41-800 Zabrze

**PETYCJA O ZAINICJOWANIE I PRZEPROWADZENIE BEZ ZBĘDNEJ ZWŁOKI
AKCJI EDUKACYJNEJ W ZAKRESIE WŁAŚCIWEGO UŻYTKOWANIA
KOTŁÓW NA PALIWA STAŁE**

Szanowna Rado!

Na podstawie art. 2 ust. 1, art. 2. ust 2 pkt 1 oraz art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach¹ oraz na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 1, 5, oraz 8 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym² w imieniu interesu publicznego o najwyższym znaczeniu dotyczącym naszego zdrowia i życia, zwracam się z petycją o zainicjowanie i przeprowadzenie bez zbędnej zwłoki akcji edukacyjnej w zakresie właściwego użytkowania kotłów na paliwa stałe.

UZASADNIENIE

Problem smogu, który obserwujemy wynika przede wszystkim z braku umiejętności użytkowania kotłów na paliwa stałe (węgiel). Kocioł, jak każde urządzenie, musi być prawidłowo eksploatowany. Czy węgiel i drewno są ulepione z dymu i smrodu? Czy 9 na 10 Polaków spala w piecu wyłącznie kalosze, pampersy i opony? Przecież musi być jakaś przyczyna tego, że jak kraj długi i szeroki tyle kominów kopci jakby w piwnicy zakopany był czynny parowóz. Oto i ona: **dym i smród powstaje także z najlepszych paliw na skutek kiepskiej techniki ich spalania.** Istnieją techniki lepsze, ale ludzie ich nie znają, a nikt nie kwapi się, by im o nich powiedzieć. Stare piece nie kopcą ze starości – kopcą dlatego, że źle w nich palimy. Źle – mimo że tak palą “wszyscy, od zawsze”. Źle, bo w tej metodzie paliwo *smąży się* zamiast poprawnie i w całości spalać. Gigantyczne „erupcje” dymów, które tak licznie obserwujemy zarówno w Zabrzu, jak i w innych gminach wynikają m. in. z:

- użytkowania niewłaściwego węgla (np. węgiel koksujący typ 33 i 34);
- braku zapewnienia właściwego dostępu powietrza do paleniska;
- stosowania dmuchaw w kotłach, które wydmuchują dym, gdy jeszcze nie powstała właściwa temperatura w palenisku (gazy są wydmuchiwane, zamiast być spalane);
- braku dbałości o czystość kotła i komina (regularne czyszczenie);

¹ Dz. U. z 2018 r., poz. 870 ze zm.;
² Dz. U. z 2019 r., poz. 506 ze zm.

12.04.2019

Wystarczy wszcząć szeroko zakrojoną akcję edukacyjną, by już w przyszłym sezonie znacząco polepszyć jakość powietrza w Zabrzu, bez wydawania gigantycznych środków. Wszelkie informacje dotyczące tego w jaki sposób należy prawidłowo użytkować kotły są dostępne w przewodniku wydanym przez Ministerstwo Środowiska lub też w ulotce, którą społecznie rozprowadza portal CzysteOgrzewanie.pl. Obie te ulotki są dostępne i zawierają ogół wiedzy potrzebnej użytkownikom kotłów do zrozumienia w jaki sposób należy je prawidłowo użytkować, nie trzeba więc ich opracowywać, wystarczy je wydrukować i rozdać. Wszelkie informacje dotyczące właściwego spalania zawarte są na stronie internetowej CzysteOgrzewanie.pl, gdzie w sposób niezwykle fachowy zebrano wszelkie informacje na ten temat. **Nauka prawidłowego spalania jest jedynym sposobem, który pozwoli na znaczące zmniejszenie niskiej emisji w krótkim czasie.**

By uzmysłowić jaki błąd popełniamy w walce ze smogiem warto jest przywołać porównanie z samochodem. Źle użytkowany samochód, nawet najnowszy będzie powodował ponadnormatywne emisje, a mówiąc obrazowo kopciliśmy. Np. jeśli nalejemy nieodpowiedniego paliwa albo nie wyregulujemy silnika (*casus Volkswagena*). Odpowiedzią w pierwszej kolejności nie jest wymiana na najnowszy dostępny model, lecz próba użytkowania samochodu zgodnie z instrukcją oraz poddanie go odpowiednim naprawom i regulacjom. Dokładnie tak samo sprawa wygląda z użytkowaniem kotłów na węgiel.

W załączeniu dwie ulotki informacyjne: Ministerstwa Środowiska oraz portalu CzysteOgrzewanie.pl. Prócz krótkich ulotek Ministerstwo Środowiska opracowało też „*Poradnik czyste ciepło w moim domu z paliw stałych*”, który bardzo szeroko (56 stron) opisuje wszelkie zagadnienia, w tym i możliwość tzw. palenia od góry.

Tu warto jeszcze wskazać na ciekawostkę. W 1953 roku powstała etiuda filmowa „*Czy umiesz palić w piecu*”, w której w sposób prosty i przystępny pokazano jak właściwie użytkować piec. Warto zobaczyć ten film³ i zastanowić się dlaczego dziś nie robimy takich mądrych filmów.

Proszę o pozytywne ustosunkowanie się do mojej petycji, gdyż od sprawnego działania Samorządu w zakresie walki z niską emisją zależy zdrowie i życie mieszkańców naszego Miasta. **Na podstawie art. 4 ust. 3 ustawy o petycjach wyrażam zgodę na ujawnienie moich danych osobowych na stronie internetowej podmiotu rozpatrującego petycję lub urzędu go obsługującego.**

Z Wyrazami Szacunku

³ https://etiudy.filmschool.lodz.pl/material/Czy_umiesz_palic_w_piecu

Najpowszechniej stosowane paliwa stałe

Węgiel kamienny

Najbardziej popularne stałe paliwo kopalne o dużej wartości opalowej (zależnej od składu). Produkowane w sortymentach takich jak: miał, węgiel drobny – groszek, orzech i kostka. Drobny węgiel łączony spawami daje brykiet, a poddany termicznej obróbce paliwnokemistyczne.

Drewno

Stale biopaliwo w postaci kawałkowej, czasami pozbiawionej kory. W porównaniu do węgla charakteryzuje się niższą wartością opalową i gęstością, większą wilgotnością i zawartością części lotnych.

Pellet, brykiet

Materiał opalowy powstający z rozdrobnionej i sprasowanej biomasy.
Pellet – ma postać granulatu, kształt wałków o niewielkich rozmiarach.
Brykiet – jest większy, ma formę wałków lub kostek.

Wpływ instalacji grzewczej na otaczające powietrze, klimat i zdrowie!

Spalając złe paliwo zwiększasz:

- emisyjność szkodliwych dla zdrowia: pyłu, w tym sadzy, rakotwórczych węglowodorów (np. benzo(a)piren), metali ciężkich, dioksyn i furanów i wielu innych,
- prawdopodobieństwo zachorowania na nowotwory, choroby układu oddechowego i krążenia.

Stosując przestarzałe urządzenia, nie dbając o komin z zanieczyszczasz środowisko również przez nadmierne zużycie paliwa, jednocześnie trądzisz pleniądzę!

Stosując dobre praktyki i nowoczesne techniki wytwarzania ciepła z paliw stałych w swoim domu dbasz o zdrowie i chronisz środowisko przed zanieczyszczeniem powietrza! Oszczędzasz pleniądzę!

Jak ograniczyć negatywne skutki spalania paliw stałych?

- Kupuj tylko certyfikowane paliwa z wiarygodnych źródeł – masz prawo do weryfikacji jakości i pochodzenia paliwa.
- Stosuj czyste, nowoczesne techniki spalania – wysokosprawne urządzenia grzewcze – kotły c.o., piece, kominki.
- Regulaminie korzystaj z usług kominiarza – dbaj o komin.
- Wydymuj złe nawyki – nie spalaj odpadów.
- Buduj świadomość ekologiczną bliskich i znajomych.

Co to jest dobre paliwo?

Dobre paliwo – paliwo certyfikowane o stabilnej jakości, dostosowane do urządzenia grzewczego, gwarantujące wysoką sprawność energetyczną i niską emisję zanieczyszczeń! Cechy dobrego paliwa dla kotłów automatycznych:

Węgiel proszek	Pellet drzewny
Wartość opalowa, Q _v , MJ/kg	< 10
Zawartość popiołu, A, %	< 1,0
Zawartość wilgoci, W, %	≤ 1,0
Zawartość sarku, S, %	≤ 0,05
Uziarnienie, mm	5 – 31,5
Udział podziarna, %	≤ 5

Czy droższe urządzenie da mi oszczędności?

Tak! pod warunkiem prawidłowego montażu i obsługi, zgodnych z wytycznymi producenta, oraz zabudowy odpowiedniej instalacji kominowej, stosowania właściwego paliwa – odpowiedniego dla mojego urządzenia. Dobre urządzenie i dobra praktyka gwarantują:

- oszczędność pieniędzy,
- łatwość użytkowania i oszczędność czasu,
- wyższy komfort życia – dbasz jednocześnie o środowisko i swoje zdrowie.

Jak znaleźć dobre, oszczędne urządzenie?

- Korzystaj z pomocy doradców energetycznych w gminie, urzędniczej lub producentów bądź autoryzowanych sprzedawców, którzy pomogą Ci dobrać urządzenie dobre dla Twoich potrzeb i Twojego portfela!
- Informacji szukaj też w Internecie np. www.topten.info.pl.
- Zwracaj uwagę na Eko-znakowanie urządzeń.
- Wybierając kocioł, piec, kominek szukaj urządzeń najwyższej klasy!

Zaoszczędzisz kupując droższe, dobre paliwo!

CO WIĘZIEJ ZAKUPIM DROŻSZEGO – LEPSZEGO PALIWA:

- mniejże zużycie paliwa (wysoka kaloryczność),
- niska zawartość węgla i popiołu,
- prawkładowa praca całej instalacji spalania – wysoka sprawność urządzenia, niższa emisja zanieczyszczeń,
- czysta powierzchnia wymiany ciepła i czysty komin,
- komfort obsługi.

CO WIĘZIEJ ZAKUPIM TANIEJEGO – GORSZEGO PALIWA:

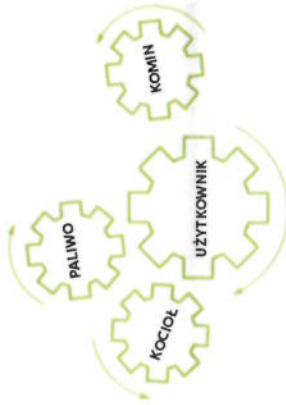
- awarie urządzeń,
- trudności ze spalaniem (zwiększona ilość popiołu) i spadek wydajności cieplnej,
- zarastanie kotłowni i pogorszenie ciągu kominowego,
- zarastanie powierzchni wymiany ciepła,
- duża zawartość pyłu i toksycznych substancji w spalinach,
- zwiększona częstotliwość niezbędnych czynności konserwacyjnych, koszty dodatkowego serwisu.

Jak znaleźć dobre paliwo?

Paliwa o najwyższej jakości – paliwa kwalifikowanego szukaj w autoryzowanych punktach sprzedaży paliw bądź bezpośrednio u producentów kwalifikowanych paliw węglowych, stałych biopaliw lub w sklepach internetowych. Sprawdzaj, czy do dowodu zakupu dołączony jest certyfikat jakośd informujący o pochodzeniu paliwa i jego parametrach.

Mój komin? Dbam bo warto!

Zapewnienie odpowiedniej ilości powietrza do spalania to podstawa dobrego procesu!
Masz problem z naturalnym ciągiem kominowym? Wezwij kominarza by sprawdził komin! Zastosuj wentylator lub nasadę kominową! Dbaj o odpowiedni ciąg kominowy!

Co można poprawić? Co można zmienić?

- W codziennej obsłudze postępuj starannie, zgodnie z wytycznymi producenta twojego kotła i dobrą praktyką. Sposób w jaki spalasz paliwo ma bezpośredni wpływ na emisję zanieczyszczeń oraz sprawność urządzenia grzewczego.
- Na początku zapoznaj się z instrukcją obsługi Twojego urządzenia.
- Dostosuj ilość paliwa do wielkości urządzenia, dostosuj ilość powietrza do ilości paliwa!
- Zapewnij wystarczający dostęp powietrza do pomieszczenia gdzie pracuje urządzenie grzewcze.
- Dbaj o odpowiedni stan techniczny swojej instalacji grzewczej – kotle/pieca i kolumna.
- Dbaj o jakość paliwa – jego optymalne właściwości i wilgotność, susz – sezonuj drewno, usuwaj korę, składuj paliwo w warunkach

suchych, dzięki temu przedłużysz żywotność instalacji, oszczędzisz paliwo, zmniejszysz oddziaływanie na środowisko i zdrowie ludzi.

- W piecach, kominkach, kotłach zasypanych rozspalaj złożę paliwa od góry!
- Zastosuj elektroniczne zawory termostaticzne umożliwiające precyzyjne planowanie ogrzewania pomieszczeń.
- Zastosuj zbiornik buforowy w instalacji c.o. – zmniejszysz zużycie paliwa i emisję zanieczyszczeń, zapewnisz lepszą dystrybucję ciepła w Twoim domu.
- Zastosuj zawór mieszający – zbyt niska temperatura wlotowa do wymiennika ciepła w urządzeniu powoduje utratę żywotności kotła oraz wzrost emisji zanieczyszczeń do atmosfery!
- Zainstaluj nowoczesny sterownik!
- Zmniejsz zapotrzebowanie na ciepło – zmniejsz straty ciepła do otoczenia, wykorzystuj wspomagające odnawialne źródła energii, koszty ogrzewania to nawet 70 do 80% kosztów zakupu paliwa i energii elektrycznej.

Pamiętaj! Koszty nośników energii stale rosną – już teraz zainwestuj w termomodernizację Twojego domu! Odepiając 35 cm ścianę z cegły 10 cm warstwą styropianu straty ciepła zmniejszysz aż o 75%!

Za zmiany nie musisz płacić sam!

Zapytaj urzędników w Twojej gminie, mieście, powiecie oraz w wojewódzkim funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej!

Więcej informacji na stronie

www.mos.gov.pl

Sfinansowano ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

CZYSSTE CIEPŁO W MOIM DOMU Z PALIW STAŁYCH

Czym ogrzać dom?

Obok ciepła sieciowego czy energii elektrycznej, czy coraz częściej z odnawialnych źródeł energii (geotermia, pompy ciepła, kolektory słoneczne), ciepło dla naszych gospodarstw domowych możemy uzyskać spalając paliwa, w tym:

- Paliwa stałe**
 - węgiel kamienny – antracyt, brykiety/pellet węglowy, polkoks i koks opałowy,
 - biomasa stała – drewno kawałkowe, słoma a także, pellet i brykiety, z drewna lub słomy itp.
- Paliwa ciekłe**
 - olej opałowy,
 - biooleje (powstałe z olejów roślinnych, tłuszczów zwierzęcych, alkoholi o krótkich łańcuchach).
- Paliwa gazowe**
 - gaz ziemny (LNG i CNG),
 - gaz sieciowy,
 - biogaz.

Umiejętne palenie w piecu pozwala zaoszczędzić ok. 30% opału.

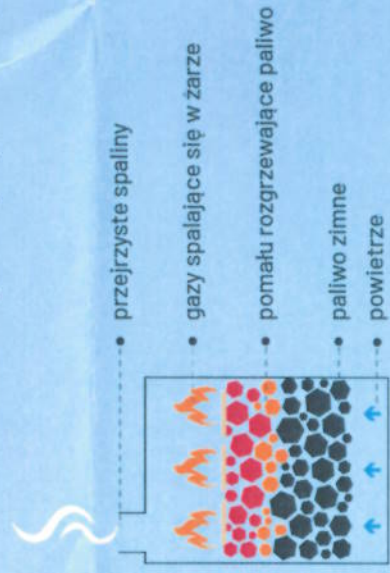
JAK PALIĆ W PIECU? EKOLOGICZNIE I OSZCZĘDNI!

2 metody palenia w piecu:

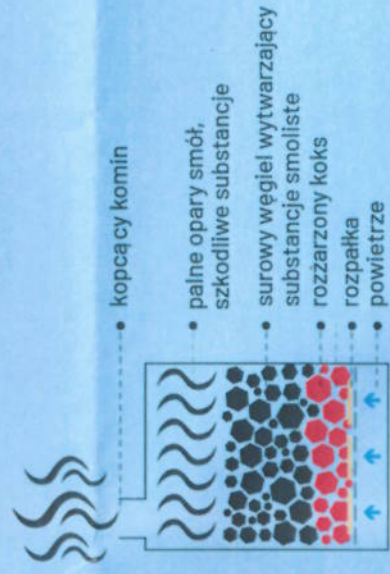
OD GÓRY
PRAWIDŁOWA METODA

KOMIN Z JASNYM DYMEM
(nie ma smoły, zostaje syпка sadza)

OD DOKŁU
ZŁA METODA

KOPCĄCY KOMIN

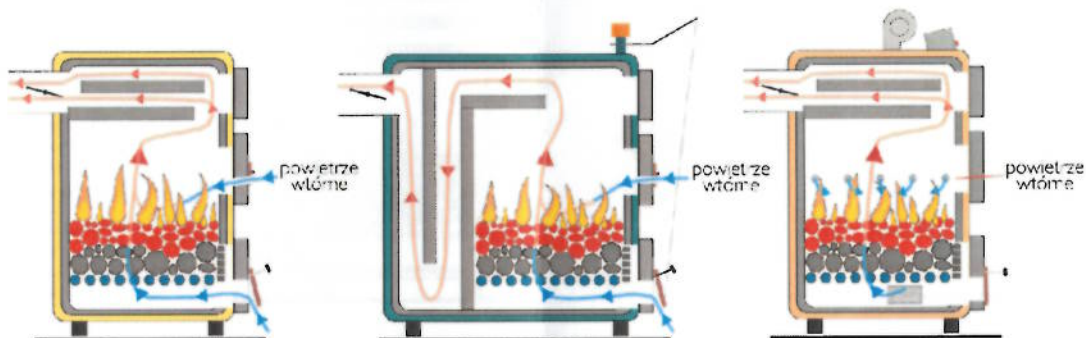
ETAPY PALENIA OD GÓRY: rozpalenie → spalanie substancji lotnych → spalanie koksu → wygaszanie

⁴ <http://powietrze.mos.gov.pl/media/do-pobrania>

Gdzie da się palić od góry?

W każdym kotle / piecu, gdzie wylot spalin z paleniska jest **NAD** paliwem.

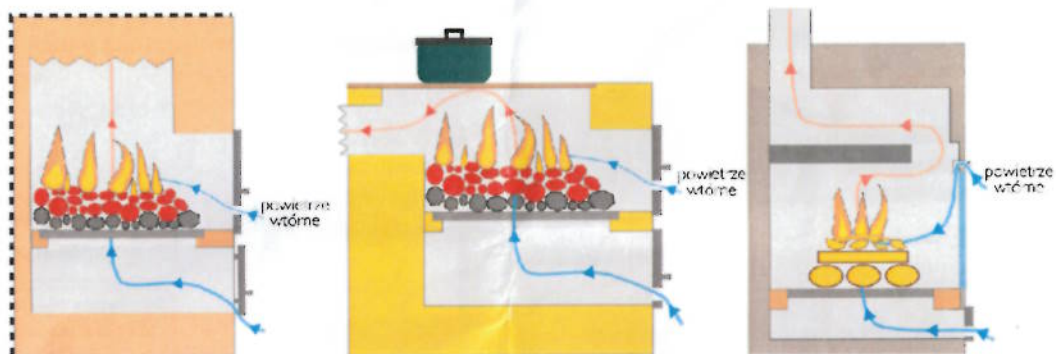
Dla dobrego dopalania potrzebne jest **powietrze wtórne**, ale nie jest ono niezbędne, aby metoda w ogóle zadziałała.

Kocioł z poziomym wymiennikiem

Kocioł z pionowym wymiennikiem

Kocioł z nadmuchem

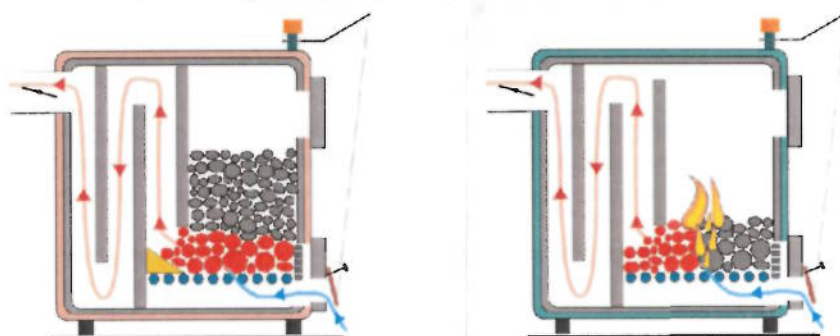
Piec kaflowy

Piec kuchenny

Kominiek / piec na drewno

W których piecach i kotłach **nie** pali się od góry?

Wszędzie tam, gdzie wylot spalin z paleniska jest **POD** paliwem.

Kocioł dolnego spalania

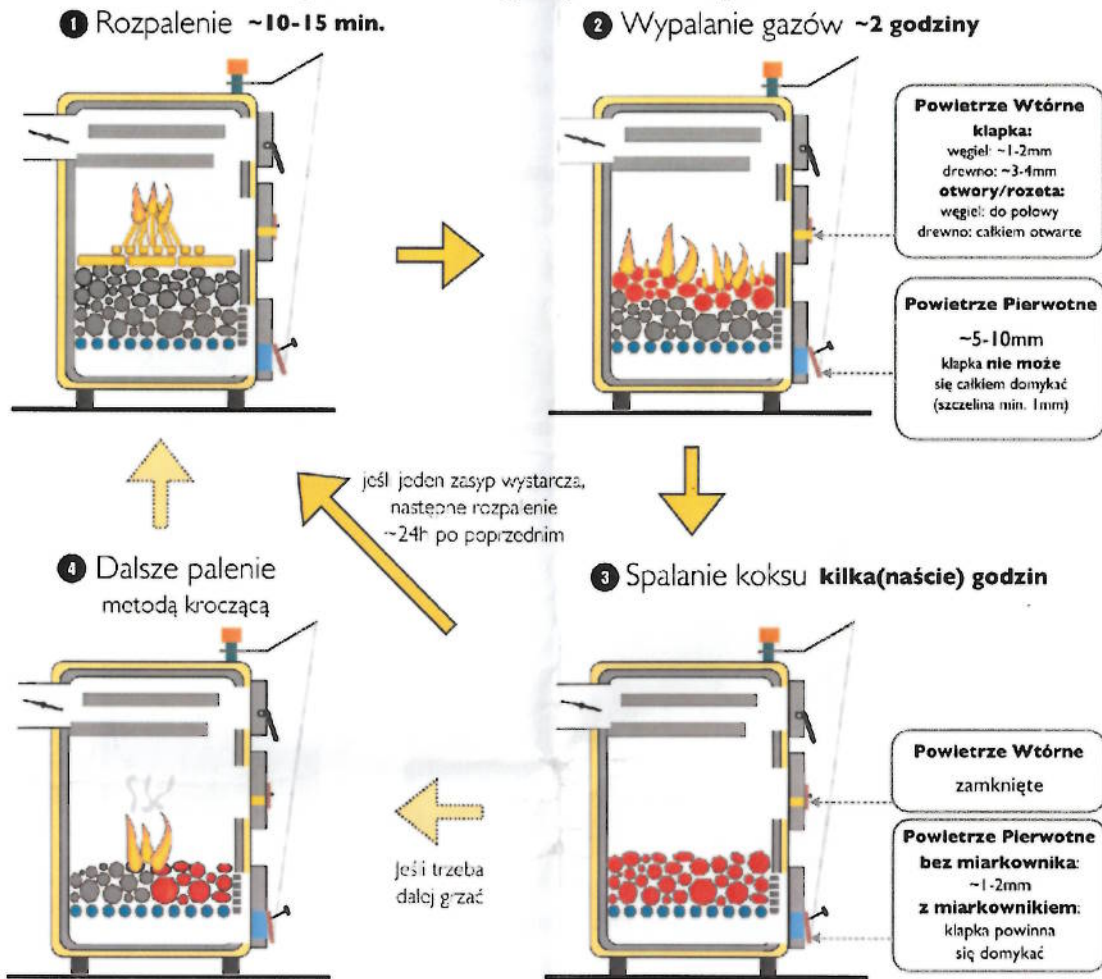
Tu spalanie już przebiega prawidłowo. To jak rozpałanie od góry ale "co góry nogami", dzięki czemu można palić na okrągło.

Kocioł górno-dolny

W takich kotłach rozpałanie od góry będzie trudno lub nie uda się, gdyż zwykle najłatwiejszą drogą dla powietrza będzie dolnym wylotem z paleniska (jak powyżej). Pozostaje wtedy palić kroczo.

⁵ <http://czysteogrzewanie.pl/jak-palic-w-piecu/jak-palic-czysto-weglem>

Rozpalanie od góry – krok po kroku

Środki ostrożności

Co prawda zmiana sposobu palenia sama w sobie nie niesie nowych ani nadzwyczajnych zagrożeń czy problemów, ale może ujawnić zaniedbania w utrzymaniu kotłowni, które bywają w skrajnych przypadkach naprawdę groźne. Dlatego ostrzegamy na wyrost.

Przed pierwszym paleniem od góry wyczyść komin! Zarośnięty sadzą lub co gorsza smołą komin może zapalić się w dowolnym momencie – niezależnie jak będziesz dalej palić – i w najgorszym wypadku puścić z dymem cały budynek! W razie pożaru komina możesz mieć pretensje tylko do siebie, bo to twoje zaniedbanie.

W pierwszych próbach nie ładuj zbyt wiele paliwa – co najwyżej do połowy wysokości komory zasypowej (czyli zwykle max. ~15cm). Jeśli nigdy nie ładujesz kotła do pełna, to z pełnym załadunkiem mogą wyjść na jaw nieszczelności (zbyt duży niekontrolowany dopływ powietrza do kotła), przez co może nie dać się opanować temperatury – z zagotowaniem wody włącznie. Dla niektórych to problem dość częsty, inni się z tym nie spotykają – a można się wystraszyć. W poprawnie wykonanej instalacji c.o. zagotowanie wody nie jest groźne – ale nie wszystkie są poprawnie wykonane, dlatego lepiej tego unikać.

W uszczelnieniu kotła pomocna będzie wymiana sznura szklanego uszczelniającego dolne drzwiczki (jeśli taki tam oryginalnie był i da się wstawić nowy; kotły *made in garaż* często nie mają żadnych uszczelnień). Gdyby nie dało się kotła uszczelnić – pozostań przy paleniu kroczącym, tam nie trzeba ładować paliwa do pełna.

Co na rozpałkę? Ze dwie garście szczap drewna nie grubszych niż dwa palce ułożonych najlepiej na całej powierzchni paliwa. Do tego na wierzch trochę drzazg, chrust, słoma, kawałek kartonu itp. – im tego drobnego więcej, tym start szybszy i łatwiejszy, szczególnie w kotłach bez nadmuchu. Żadnych tworzyw sztucznych, nigdy.

Co jeśli wygasło? Dołóż jeszcze trochę rozpałki, podpal ponownie jeśli trzeba i przypilnuj, aż paliwo pod spodem się zapali. Pierwsze podejścia mogą być trudne – uczysz się palić niemal od nowa – ale z czasem będzie szło od ręki.

Co jeśli kocioł wolno się nagrzewa? Będzie wolniej niż zwykle, ale bez przesady. Grzejniki powinny być ciepłe (40-50st.C) max. w pół godziny. Jeśli nagrzanie instalacji trwa znacznie dłużej – dawaj więcej rozpałki, podaj więcej powietrza, a kocioł szybciej osiągnie temperaturę.

W zamian za mniej ostre rozpalanie, kocioł **będzie grzał dłużej o kilka godzin**, co pozwoli wygrzać ściany budynku i po kilku dniach zauważysz, że przed rozpalaniem nie będzie już tak dramatycznie zimno jak dawniej.

Jak dokładać? Przy paleniu od góry nie dokłada się wcale – rozpalasz raz, większą ilość paliwa, i masz wolne od kotłowni na kilka-kilkanaście godzin. Pod koniec, jeśli jest potrzeba, można do resztki żaru dołożyć od boku (palenie kroczące opisane na pierwszej stronie ulotki).

Jakie efekty daje poprawne palenie poza oszczędnością paliwa, czasu i nerwów

W piecu są płomienie lub żar,
nigdy nie snuje się siwy dym.

Komin nigdy nie kopci
jak wściekły, ani przez minutę.

W kominie nie ma smoły,
jest niewiele suchej, sypkiej sadzy

Odpady to nie opał

Ze spalania tworzyw sztucznych albo mebli w domowych warunkach powstają **chemikalia, którymi truje się szczury i karaluchy**. Czy w ogóle zdajesz sobie sprawę, że traktując piec jak śmietnik zniszczasz nasz kraj do standardów trzeciego świata a z siebie robisz małpę z brzytwą, którą ktoś zaraz zechce przymusowo podłączyć do droższych źródeł ciepła, byle tylko przestała zatruwać ludzi naokoło?

To są niebezpieczne odpady – trzymaj z dala od pieca:

- Plastik
- Folia
- Kartony po mleku i sokach
- Meble
- Butelki PET
- Drewno impregnowane/malowane
- Płyty wiórowe
- Używane pieluchy
- Stare buty i ubrania
- Płyty OSB
- Panele podłogowe
- Wykładziny
- Opony
- Podkłady kolejowe

To nadaje się na rozpałkę:

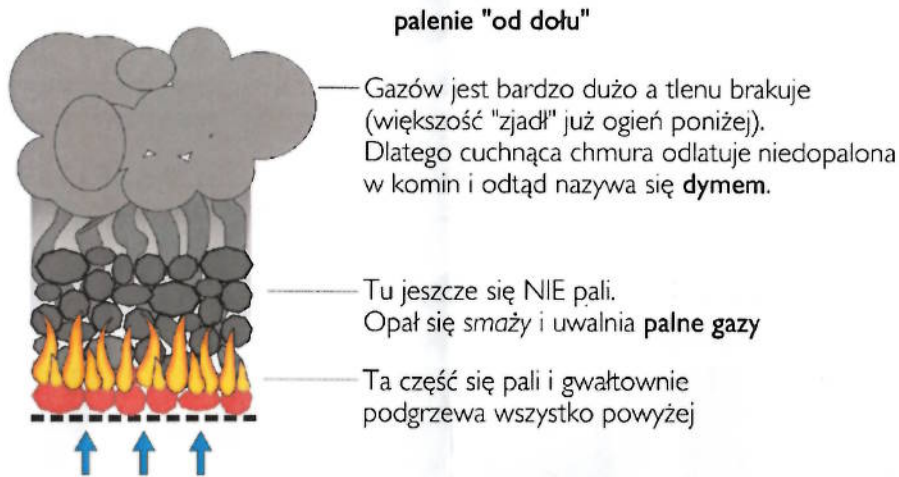
- Szary karton
- Szary papier
- Skorupy z orzechów
i inne suche odpady z roślin

Dużo więcej informacji o ekonomicznym paleniu znajdziesz na portalu:

 CzysteOgrzewanie.pl

Skąd się bierze dym

Potocznie uważa się, jakoby dymiły tylko śmieci, ew. tani, "złej jakości" węgiel. A przecież łatwo doświadczalnie sprawdzić, że nawet najdroższy i najlepszy węgiel – też kopci, bo **każdy węgiel zawiera min. 30% palnych gazów** (a drewno – aż 70%). Te gazy znamy jako **dym** – **dym jest palny**, ale się nie spala i lata w powietrzu, ponieważ **powszechnie stosowana technika palenia (palenie "od dołu") nie pozwala dymu dopalić**. **Z dymem tracimy min. 30% paliwa** i śmierdzimy jak "trzeci świat". Banalnie prosto można tego uniknąć – zmieniając tylko sposób palenia.

Jak palić węglem i drewnem aby dym spalać

i oszczędzić na tym do ~30% paliwa

